

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. juli 2008
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2008-157-0048
Dok.: MSF40509

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en uvildig kommission til undersøgelse af sagen om ”Scandinavian Star” (B 92), som Udvalget for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 29. maj 2008.

Lene Espersen

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Udvalget for Forretningsordenen:

”Ministeren bedes kommentere vedlagte brev af 20. maj 2008 fra Johan Berg tidligere dommerfuldmægtig ved Oslo Tingsrett.”

Svar:

1. I det brev, der er nævnt i spørgsmålet, anbefaler Johan Berg, at der nedsættes en uvildig undersøgelseskommission med henblik på at undersøge branden på Scandinavian Star.

Johan Bergs anbefaling bygger på det kendskab til branden, som han i sin tid opnåede som dommerfuldmægtig ved Oslo Tingsrett, hvor han behandlede et privat søgsmål anlagt af Mike Axdal mod assuranceforeningen SKULD vedrørende et krav erstatning for de skader, som Mike Axdal pådrog sig i forbindelse med branden. Oslo Tingsretts afsagde dom i sagen den 25. maj 2005, hvor retten frifandt SKULD som følge af forældelse.

I brevet peger Johan Berg på en række forhold vedrørende skibets ejerforhold, som han ikke finder tilstrækkeligt belyst i det materiale, der indgik under behandlingen af det private søgsmål ved Oslo Tingsrett.

2. Jeg kan i anledning af Johan Bergs henvendelse henvise til min vedlagte besvarelse af spørgsmål nr. 1 (Alm. del) af 16. maj 2008 fra Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen, hvoraf fremgår, at det efter branden på Scandinavian Star blev aftalt mellem regeringerne i Norge, Sverige og Danmark, at efterforskningen i sagen skulle opdeles således, at de norske myndigheder efterforskede branden og dens umiddelbare årsag, at de svenske myndigheder efterforskede brandslukningsarbejdet og de tekniske forhold på skibet, og at de danske myndigheder efterforskede skibets ejer- og forsikringsforhold samt skibets almindelige sødygtighed og overensstemmelse med den søretlige lovgivning.

Det fremgår endvidere af den nævnte besvarelse, at den norske rigsadvokat i 2002 traf afgørelse om, at der ikke var grundlag for at genoptage den del af efterforskningen, der blev varetaget af de norske myndigheder. Som videre anført i besvarelsen besluttede Rigsadvokaten den 28. januar 2005, at den danske del af efterforskningen ikke skulle genoptages. Efter en nøje gennemgang og overvejelse af alle relevante akter i sagen tiltrådte Justitsministeriet den 13. juli 2006 Rigsadvokatens beslutning.

Oslo Tingsretts dom af 25. maj 2005 indgik i Justitsministeriets vurdering af sagen.

Jeg kan i den forbindelse henvide til det notat, som Justitsministeriet oversendte til Folketingets Retsudvalg den 13. juli 2006 sammen med ministeriets afgørelse i sagen (REU alm. del – Bilag 375).

Under pkt. 6.3.8 i notatet er bl.a. anført følgende:

”Justitsministeriet er enig med Rigsadvokaten i, at der er en lang række oplysninger i sagen, der peger på, at ejeren af Scandinavian Star på brandtidspunktet var K/S Scandinavian Star, selv om ejerskiftet på brandtidspunktet ikke var registreret. Justitsministeriet har i lighed med Rigsadvokaten ikke derved taget endelig stilling til, om det ved en nærmere civilretlig vurdering kan fastslås, at K/S Scandinavian Star var juridisk ejer af skibet.

Justitsministeriet er endvidere enig med Rigsadvokaten i, at uanset, at der er visse uafklarede spørgsmål vedrørende salgsaftaler m.v., kan det ikke under henvisning til disse uafklarede spørgsmål fastslås, at der er personer, som har ønsket at sløre ejerforholdene, og at dette er sket som led i planlægningen af et strafbart forhold.

Det er ligeledes Justitsministeriets opfattelse, at det næppe i dag – 16 år efter brandtidspunktet – er muligt ved fornyet efterforskning at fremskaffe yderligere oplysninger til belysning af ejerforholdene.

...

Justitsministeriet har endvidere overvejet betydningen af Oslo Tingsretts dom af 25. maj 2005, idet dommen udtaler sig om ejerforholdet til Scandinavian Star på tidspunktet for branden. Justitsministeriet har i denne sammenhæng været opmærksom på, at dommen blev afsagt efter Rigsadvokatens afgørelse af spørgsmålet om genoptagelse, og derfor ikke er indgået i Rigsadvokatens overvejelser i sagen.

Det anføres bl.a. i tingsrettens dom, at skibets ejerforhold på tidspunktet for branden ikke blev undersøgt af dansk politi, der ukritisk accepterede oplysninger fremlagt af de advokater, der repræsenterede K/S Scandinavian Star. Dommen lægger ligeledes til grund, at SeaEscape Cruises Ltd. var ejer på tidspunktet for branden. Dommen anfører desuden, at der synes at være grundlag for at hævde, at skibets reelle ejerforhold ikke er lagt til grund ved myndighedernes behandling af sagen og de straffesager, som fulgte.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at dommen angår en civilretlig sag om erstatning mellem to private parter (Mike Axdal og assuranceforeningen SKULD), hvor rettens stillingtagen til parterne påstande sker på grundlag af parternes bevisførelse og anbringender. De ovenfor nævnte udtalelser i tingsrettens dom bygger således på de oplysninger og det øvrige sagsmateriale, som parterne har fremlagt for retten.

Justitsministeriet skal endvidere bemærke, at det fremgår af sagen, at ejerforholdene til Scandinavian Star blev gjort til genstand for visse undersøgelser i forbindelse med den oprindelige efterforskning og undersøgelse af sagen. Det blev dog ikke endeligt fastlagt, hvem der skulle anses for ejer af skibet på tidspunktet for branden, da det i forbindelse med den danske del af efterforskningen om overtrædelse af lov om skibes sikkerhed var tilstrækkeligt at fastslå, hvem der var reder for skibet.

Af Højesterets dom af 22. november 1993 fremgår det, at Højesteret efter det, som Sø- og Handelsretten havde lagt til grund vedrørende tiltalte Henrik Nygaard Johansens beføjelser med hensyn til indkøbet og driften af Scandinavian Star, tiltrådte, at Henrik Nygaard Johansen var at anse som reder i relation til § 23 i lov om skibes sikkerhed.

Justitsministeriet finder ikke, at den udskrift dateret den 30. marts 1990 fra Bahamas Skibsregister, som Oslo Tingsrett i sin dom af 25. maj 2005 henviser til, giver grundlag for at anse Niels-Erik Lund som reder i relation til Scandinavian Star.

Justitsministeriet finder således ikke, at præmisserne i tingsrettens dom giver grundlag for at tilsidesætte den oprindelige vurdering af ansvarsforholdet, som fastlagt ved Sø- og Handelsrettens dom af 3. december 1992 og senere stadfæstet af Højesteret.

Justitsministeriet er samtidig enig med Rigsadvokaten i, at det civilretlige ejerforhold i første række har betydning mellem parterne, herunder i forhold til eventuelle erstatningskrav, og ministeriet har derfor ikke – heller ikke i lyset af tingsrettens dom – fundet grundlag for at iværksætte fornyet efterforskning alene med henblik på at søge ejerforholdene yderligere klarlagt.

Justitsministeriet finder ligesom Rigsadvokaten endvidere anledning til at understrege, at selv om det måtte kunne lægges til grund, at SeaEscape Cruises Ltd. var den reelle ejer på brandtidspunktet, og at der således oprindeligt ikke er givet korrekte oplysninger om ejerforholdene, skaber dette ikke i sig selv nogen begrundet formodning om, at SeaEscape Cruises Ltd. eller personer hos dette selskab har stået bag

branden på skibet, herunder at personer hos SeaEscape Cruises Ltd. har fået personer ombord på skibet til at påsætte branden.”

3. For så vidt angår muligheden for at nedsætte en undersøgelseskommission kan jeg henvise til min vedlagte besvarelse af spørgsmål nr. 2 (Alm. del) af 16. maj 2008 fra Underudvalget under Udvalget for Forretningsordenen.